

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: KK-6Csp/55/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8423200801
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lucia Baštová
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2023:8423200801.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad sudkyňou JUDr. Luciou Baštovou v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/XX, XXX XX D. E., právne zastúpeného JUDr. Monikou Marjanovič, advokátkou, so sídlom Urbánkova 1562/6, 040 01 Košice, IČO: 35 561 734, proti žalovanému: BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE, so sídlom boulevard Haussmann 1, 75009 Paríž, Francúzsko, zapísaná v parížskom Registri obchodu a spoločností pod č. 542 097 902, konajúca na území Slovenskej republiky prostredníctvom BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočka zahraničnej banky, so sídlom Karadžičova 2, 821 08 Bratislava, IČO: 47 258 713, právne zastúpeného SOUKENÍK- ŠTRPKA, s. r. o., so sídlom Šoltésovej 14, 811 08 Bratislava, IČO: 36 862 711 o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Súd určuje, že dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzatvorená k zmluve o spotrebiteľskom úvere a zmluve o revolvingovom úvere a vydaní kreditnej karty č. XXXXXXXXXXXXXXXX medzi žalobcom a žalovaným dňa 13.04.2019 je neplatná.

II. Súd určuje, že dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzatvorená k zmluve o spotrebiteľskom úvere a zmluve o revolvingovom úvere a vydaní kreditnej karty č. XXXXXXXXXXXXXXXX medzi žalobcom a žalovaným dňa 14.04.2019 je neplatná.

III. Žalobcovi priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorého po právoplatnosti rozsudku rozhodne súd samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobca žalobou doručenou Okresnému súd Kežmarok dňa 27.04.2023 žiadal, aby súd určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzatvorená k zmluve o spotrebiteľskom úvere a zmluve o revolvingovom úvere a vydaní kreditnej karty č. XXXXXXXXXXXXXXXX medzi žalobcom a žalovaným dňa 13.04.2019 a dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzatvorená k zmluve o spotrebiteľskom úvere a zmluve o revolvingovom úvere a vydaní kreditnej karty č. XXXXXXXXXXXXXXXX medzi žalobcom a žalovaným dňa 14.04.2019 sú neplatné a zaviazal žalovaného na náhradu trov konania.

2.1 Žalobu odôvodnil tým, že dňa 13.04.2019 uzavrel ako dlžník so žalovaným ako veriteľom zmluvu o spotrebiteľskom úvere a zmluvu o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydaní kreditnej karty, obsahom ktorej bol záväzok žalovaného poskytnúť mu viazaný spotrebiteľský úver vo výške 1.168,- eur na financovanie kúpy spotrebného tovaru (z toho 120,- eur bola priama platba predajcovi), ktorý mu mal splatiť spolu s dohodnutými úrokmi a poplatkami v 42 mesačných splátkach vo výške 33,81 eur, t. j. celkom zaplatiť 1.420,02 eur, so splatnosťou prvej splátky 15.05.2019, pri úrokovej sadzbe 17,99 % ročne, RPMN 19,55 % a odplate 17,99 %. Žalovaný mu poskytol úver jednorazovo bezhotovostne

na kúpu spálňovej zostavy. Podľa neho je zmluva bezúročná a bez poplatkov, pretože v nej absentujú predpoklady použité pre výpočet RPMN podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. ako samostatná zákonná náležitosť a žalovaný si nesplnil povinnosť podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z., keďže pri poskytnutí úveru neoveroval jeho bonitu.

2.2 Ďalej v žalobe tvrdil, že so žalovaným súčasne uzavrel aj Dohodu o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov dňa 13.04.2019, ktorá je podľa neho v rozpore s ustanovením § 5a ods. 1 písm. a) zákona č. 250/2007 Z. z. V čase uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy musí byť zabezpečená pohľadávka presne a úplne konkretizovaná, inak by dlžník nemohol prejavíť vôľu uspokojiť pohľadávku veriteľa prostredníctvom zabezpečovacieho prostriedku. Dohoda musí obsahovať označenie pohľadávky o uspokojenie ktorej ide, výšku zabezpečenej pohľadávky a výšku dohodnutých zrážok. Dohoda bola síce uzatvorená na osobitnom liste, avšak neobsahuje výšku zabezpečenej pohľadávky a neobsahuje výšku zrážok, čo je dôležité preto, aby zamestnávateľ v prípade jej uplatnenia vedel dokedy má zrážky vykonávať a v akom rozsahu. Absentuje v nej identifikačné číslo úverovej zmluvy, nie je tam ani žiadny iný identifikačný znak, na základe ktorého by bolo možné túto dohodu priradiť k predmetnej zmluve. Taktiež v nej absentuje možnosť pre spotrebiteľa túto dohodu odmietnuť. Predstavuje preto formulárovú zmluvu, ktorá nebola individuálne dojednaná. Takto uzatvorená dohoda o zrážkach svojim obsahom spôsobuje značnú nerovnováhu v zmluvnom postavení strán v jeho neprospech ako spotrebiteľa. Z dôvodu neurčitosti, nakoľko dohoda neobsahuje označenie pohľadávky upokojenie ktorej sa ňou má vykonať, je neplatná s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka.

3. Dňa 14.04.2019 uzavrel ako dlžník so žalovaným ako veriteľom zmluvu o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydaní kreditnej karty, obsahom ktorej bol záväzok žalovaného poskytnúť mu revolvingový úver vo forme úverového rámca do výšky 5.000,- eur, s aktuálnou výškou úverového rámca 600,- eur, ktorý mu mal splatiť spolu s dohodnutými úrokmi a poplatkami v mesačných splátkach vo výške min. 3% z aktuálnej výšky úverového rámca, so splatnosťou mesačnej splátky na 10. deň v mesiaci nasledujúcom po mesiaci, v ktorom bolo uskutočnené 1. čerpanie revolvingového úveru, pri úrokovej sadzbe 27 % ročne, RPMN 23,58 %, odplate 27 % a poplatku za poistenie 5,29 %. Od žalovaného vyčerpал sumu 1.038,59 eur, na ktorú doposiaľ uhradil 252,94 eur. Podľa neho je aj táto zmluva bezúročná a bez poplatkov, pretože v nej absentuje určité a zrozumiteľné dojednanie o výške mesačnej splátky podľa § 9 ods. 2 písm. i) zákona č. 129/2010 Z. z. ako samostatná zákonná náležitosť a žalovaný si nesplnil povinnosť podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z., keďže pri poskytnutí úveru neoveroval jeho bonitu. Ďalej v žalobe tvrdil, že so žalovaným súčasne uzavrel aj Dohodu o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov dňa 14.04.2007, ktorá je podľa neho v rozpore s ustanovením § 5a ods. 1 písm. a) zákona č. 250/2007 Z. z., a tak ako to uviedol aj pri Dohode o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzatvorenej dňa 13.04.2019, aj táto je z tých istých dôvodov s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka neplatná. K nalievavému právnomu záujmu na určení neplatnosti dohôd poukázal na ustanovenie § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom od 01.01.2018.

4. Ako dôkazy na preukázanie svojich tvrdení žalobca označil a predložil zmluvu o spotrebiteľskom úvere a zmluvu o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydaní kreditnej karty a rámcovú zmluvu o poskytovaní platobných služieb zo dňa 13.04.2019 spolu s Dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov zo dňa 13.04.2019 a zmluvu o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydaní kreditnej karty a rámcovú zmluvu o poskytovaní platobných služieb zo dňa 14.04.2019 spolu s Dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov zo dňa 14.04.2019.

5.1 Žalovaný v písomnom vyjadrení k žalobe zo dňa 04.07.2023 k tvrdeniam žalobcu o bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 13.04.2019 uviedol, že bonita žalobcu ako dlžníka bola riadne vyhodnotená a tento si mohol dovoliť čerpať poskytnutý úver, pretože jeho finančné možnosti boli dostatočné, avšak aj napriek tomu, že mu bol poskytnutý úver vo výške 1.048,09 eur, doposiaľ na jeho úhradu zaplatil len sumu 292,86 eur. Bonita žalobcu bola skúmaná priamo u jeho zamestnávateľa, lustráciou v dostupných bankových či nebankových úverových registroch a dopytom v Sociálnej poisťovni. K absencii zákonných predpokladov pre výpočet RPMN uviedol, že sám žalobca by mal konkretizovať, ktorý z predpokladov pre výpočet RPMN absentuje a poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/183/2020 zo dňa 24.02.2021 a sp. zn. 2Cdo/127/2021 zo dňa 27.04.2023.

5.2 K namietanej platnosti Dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 13.04.2019 uviedol, že táto je vyhotovená v písomnej podobe a vykonávané zrážky z jeho strany ako veriteľa nikdy nepresiahli zákonom určený limit, keďže táto dohoda nebola vo vzťahu k žalobcovi realizovaná. Samotná dohoda je na osobitnej listine, ktorú žalobca podpísal, a preto sa s ňou musel aj osobitne zaoberať a dôsledne oboznámiť. Už z jej znenia je zrejmé, o aký zabezpečovací inštitút sa jedná a akým spôsobom tento inštitút bude aplikovaný. Jej dodatočné spochybňovanie možno hodnotiť len ako účelové, v snahe vyhnúť sa plneniu záväzku. Dohoda žalovanému nebola vnútená a mal možnosť ju odmietnuť uzavrieť. Uzavretie dohody o zrážkach zo mzdy nie je, ani nebolo podmienkou platnosti zmluvy, či poskytnutia úveru. Dispozičné právo so mzdou žalobcu je obmedzené zákonom a je ho možné realizovať len do maximálne prípustnej zákonnej výšky, viazané na riadne splátky úveru, a preto nie je možné tvrdiť, že dochádza k jednostrannému dispozičnému obmedzeniu jeho mzdy. Podľa žalovaného takto uzatvorená dohoda o zrážkach zo mzdy nie je ustanovením § 53 Občianskeho zákonníka považovaná za neprijateľnú zmluvnú podmienku, pretože ak by to tak bolo, zákonodarca by ju za takúto podmienku označil priamo v zákone. K určení neplatnosti (neprijateľnosti) uvedenej zmluvnej podmienky je potrebné preukázať, že takáto podmienka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (žalobcu), avšak použitie inštitútu zabezpečenia pohľadávky prostredníctvom zrážok zo mzdy a iných príjmov v nadväznosti na neplnenie povinností žalobcu (neuhádzanie mesačných splátok riadne a včas) nespôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach a určite nie značnú nerovnováhu, keďže sa ním iba reaguje na neplnenie povinností žalobcu ako dlžníka. Navyše výkonom zrážok sa predchádza ďalšiemu zbytočnému navyšovaniu príslušenstva záväzku žalobcu, čím na jeho strane nevzniká zbytočne vysoká pohľadávka. K namietanému neuvedeniu výšky zabezpečovanej pohľadávky a jej konkretizovaniu uviedol, že priamo v dohode je uvedené, že sa zabezpečuje pohľadávka vyplývajúca z úveru, ktorý bol dlžníkovi poskytnutý. Teda dohoda priamo odkazuje na text zmluvy o úvere, pričom táto pohľadávka je v zmluve riadne a určito vymedzená a spotrebiteľovi muselo byť zrejmé akej konkrétnej pohľadávky sa týka tento zabezpečovací inštitút. Samotný inštitút zrážok zo mzdy neupravuje náležitosti, na ktoré poukazuje žalobca, napr. učenie výšky pohľadávky, pretože v danom prípade je týmto inštitútom zabezpečená pohľadávka žalovaného, ktorá môže vzniknúť v budúcnosti v dôsledku neplnenia si povinnosti dlžníka. Pri tomto spôsobe zabezpečenia pohľadávky je zrejmé, že veriteľ dopredu nepozná a ani z objektívnych dôvodov nemôže poznať výšku pohľadávky, na ktorej uspokojenie sa uplatní dohoda o zrážkach zo mzdy. Túto dohodu je veriteľ oprávnený aplikovať až v prípade, ak sa dlžník dostane do omeškania, konkrétne keď nezaplatí až minimálne dve po sebe nasledujúce splátky úveru. Trvanie zrážok zo mzdy taktiež nezávisí od svojvoľe žalovaného ako veriteľa, pretože ich je možné vykonávať len do splatenia čerpaného úveru. Predmetná dohoda podľa žalobcu spôsobuje hrubú nerovnováhu aj tým, že umožňuje svojvoľné určenie výšky dlhu, čo je absurdné, pretože zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje údaj o výške úroku, ako aj ďalšie informácie na základe ktorých je možné určiť výšku dlžnej sumy. Z uvedeného je preto nepochybné, že dohoda bola dojednaná platne a zaväzuje žalobcu v postavení dlžníka.

5.3 V písomnom vyjadrení k žalobe zo dňa 04.07.2023 k tvrdeniam žalobcu o bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmluvy o revolvingovom spotrebiteľskom úvere zo dňa 14.04.2019 uviedol, že žalobcom namietaná splatnosť mesačnej splátky je v zmluve jasne zadefinovaná, keď pre prvú splátku bol dohodnutý 10. deň v mesiaci nasledujúcom po mesiaci, v ktorom bolo uskutočnené 1. čerpanie úveru, pričom dňom splatnosti mesačnej splátky bol dohodnutý vždy 10. deň v mesiaci. Taktiež sa v zmluve nachádza aj vyjadrenie výšky splátky min. 3 % z aktuálnej výšky úverového rámca. Keďže išlo o čerpanie revolvingového úveru, jeho čerpaním vždy dochádzalo aj k zmene výšky poskytnutej pôžičky a je potrebné, aby požičianým prostriedkom zodpovedala aj výška splátky, ktorá je vyjadrená flexibilne a v závislosti na čerpaní finančných prostriedkov sa mení, resp. prispôsobuje sa im podľa uvedeného pravidla, a preto ju nie je možné uvádzať pevnou sumou (poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 25Co/1/2020 zo dňa 06.05.2020). Napriek tomu, že žalobca vyčerpal peňažné prostriedky vo výške 1.038,59 eur, uhradil z nich len sumu 252,94 eur, teda ani len istinu poskytnutého úveru. K skúmaniu bonity a neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 14.04.2019 poukázal na svoje vyjadrenie.

6. Žalobca v písomnom vyjadrení zo dňa 12.07.2023 k vyjadreniu žalovaného zotrval na podanej žalobe s tým, že predmetné dohody síce boli na osobitnej listine, avšak neobsahujú výšku zabezpečenej pohľadávky, jasnú výšku zrážok, identifikačné číslo úverovej zmluvy a ani žiaden identifikačný znak,

na základe ktorého by bolo možné tieto dohody priradiť k úverovým zmluvám. Zdôraznil formulárovosť zmlúv, nemožnosť ich odmietnutia a zmeny obsahu.

7. Žalovaný v písomnom vyjadrení zo dňa 04.08.2023 k vyjadreniu žalobcu s poukazom na ustanovenie § 551 Občianskeho zákonníka uviedol, že toto ustanovenie neupravuje náležitosti, na ktoré poukazuje žalobca, napr. určenie výšky pohľadávky. Dohodou je zabezpečená pohľadávka žalovaného, ktorá môže vzniknúť v budúcnosti v dôsledku neplnenia si povinnosti dlžníka splácať poskytnutý úver riadne a včas, a preto je zrejmé, že veriteľ dopredu nepozná a ani z objektívnych dôvodov nemôže poznať výšku pohľadávky, na ktorej uspokojenie sa uplatní dohoda o zrážkach zo mzdy. Pri výkone zrážok zo mzdy je žalovaný ako aj zamestnávateľ žalobcu vykonávajúci zrážky zo mzdy limitovaný ustanovením § 551 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého je možné vykonávať zrážky len do výšky prípustnej pri výkone rozhodnutia. K tomu, že žalobca nemal možnosť odmietnuť uzavretie dohody uviedol, že dohoda bola uzavretá vo forme osobitnej listiny, nebola a nie je súčasťou úverovej zmluvy, a preto je zrejmé, že jej prípadné neuzavretie (nepodpísanie) by na úverovú zmluvu nemalo žiaden vplyv. Taktiež úverová zmluva neobsahuje žiadne ustanovenia, z ktorých by vyplývalo, že v prípade neuzavretia dohody o zrážkach zo mzdy zmluva zaniká, alebo veriteľ nie je povinný poskytnúť plnenie vyplývajúce z úverovej zmluvy. K tvrdeniu, že dohoda neobsahuje označenie zabezpečenej pohľadávky uviedol, že táto Dohoda o zrážkach zo mzdy zo dňa 13.04.2019 bola uzatvorená v nadväznosti na Zmluvu o spotrebiteľskom úvere zo dňa 13.04.2019. V úvodných ustanoveniach Zmluvy o spotrebiteľskom úvere v bode 1.1. Časti 1, na strane 1 sa uvádza, Predmetom ZoSÚ je poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru (ďalej len „Úver“)... Dohoda o zrážkach zo mzdy obsahuje označenie zabezpečenej pohľadávky v kontexte vymedzených pojmov práve Zmluvou o spotrebiteľskom úvere. Žalobcovi bol v zmysle Zmluvy o spotrebiteľskom úvere poskytnutý iba klasický úver, z čoho potom vyplýva, že dohoda o zrážkach zo mzdy jednoznačne definovala, ktorý úver je predmetnou dohodou zabezpečený. To platí aj vo vzťahu k Dohode o zrážkach zo mzdy zo dňa 14.04.2019, ktorá zabezpečovala splácanie revolvingového úveru, ktorý bol žalobcovi poskytnutý titulom Zmluvy o revolvingovom spotrebiteľskom úvere zo dňa 14.04.2019. Takéto označenie pohľadávky z hľadiska jej identifikácie je dostatočne určité, pretože pohľadávku nezameniteľne identifikuje z hľadiska osoby oprávnenej a povinnej ako aj z hľadiska určenia právneho vzťahu (právneho dôvodu) zabezpečovanej pohľadávky.

8. V spore bolo nariadené pojednávanie, na ktorom strany sporu prostredníctvom svojich právnych zástupcov zotrvali na svojich písomných vyjadreniach a opätovne uviedli skutočnosti v nich tvrdené.

9. Súd po oboznámení sa s obsahom žaloby a všetkými listinnými dôkazmi predloženými stranami sporu, nakoľko vykonanie žiadneho z nich nebolo stranami namietané ani súdom vyhodnotené ako nedôvodné, či neúčelné, zistil nasledovný skutkový stav:

10. Medzi stranami nebolo sporné, že žalobca uzatvoril so žalovaným dve zmluvy o spotrebiteľskom úvere a dve dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov. Jednou bola zmluva o spotrebiteľskom viazanom úvere a druhou zmluva o revolvingovom úvere. Dňa 13.04.2019 uzatvoril žalobca so žalovaným Zmluvu o spotrebiteľskom úvere a zmluvu o revolvingovom úvere a vydanie kreditnej karty a rámcovú zmluvu o poskytovaní platobných služieb, ktorá pozostáva z dvoch častí. Časť 1., kde je uvedené Zmluvné strany uzatvárajú spolu zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej poskytol žalovaný žalobcovi spotrebiteľský úver vo výške 1.048,09 eur na kúpu tovaru-spálňová zostava, pričom cena tovaru bola 1.168,09 eur a priama platba predajcovi bola vo výške 120,- eur. Žalobca sa zaviazal poskytnutý úver vrátiť, zaplatiť dohodnuté úroky a poplatky a plniť ďalšie povinnosti dohodnuté v zmluve. Úver bol žalobcovi poskytnutý pri fixnej výške úrokovej sadzby 17,99 % p. a., RPMN predstavovala 19,55 %, priemerná RPMN bola 10,35 %. Žalobca sa zaviazal úver splatiť v 42 mesačných splátkach vo výške 33,81 eur s tým, že splatnosť mesačnej splátky bola k 15. dňu v mesiaci. Prvá mesačná splátka bola splatná 15.05.2019 a termín konečnej splatnosti úveru bol 15.10.2022. Celková čiastka k zaplateniu bola 1.420,02 eur.

11. Ďalšou zmluvou, ktorú uzatvoril žalobca so žalovaným dňa 14.04.2019 bola Zmluva o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydanie kreditnej karty a rámcová zmluva o poskytovaní platobných služieb, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobcovi revolvingový úver do výšky úverového rámca 5.000,- eur. Žalobca sa zaviazal poskytnutý úver vrátiť, zaplatiť dohodnuté úroky a poplatky a plniť ďalšie povinnosti dohodnuté v zmluve. Úver bol žalobcovi poskytnutý pri fixnej výške úrokovej sadzby

27,00 % p. a., RPMN predstavovala 30,60 %, priemerná RPMN 23,58 %, odplata 27 % a poplatok za poistenie bol vo výške 5,29 %. Žalobca sa zaviazal úver splatiť v mesačných splátkach vo výške min. 3 % z aktuálnej výšky úverového rámca, s tým, že splatnosť 1. mesačnej splátky bola k 10. dňu v mesiaci nasledujúcom po mesiaci, v ktorom bolo uskutočnené 1. čerpanie revolvingového úveru. Aktuálna výška úverového rámca bola uvedená v sume 600,- eur, výška prvého čerpania revolvingového úveru bola vo výške 570,69 eur, cena tovaru alebo služby vo výške 600,69 eur, priama platba predajcovi bola vo výške 30,- eur a opis tovaru alebo služby bol podľa zmluvy F..

12. Na strane 7/8 zmluvy o viazanom spotrebiteľskom úvere sa nachádza Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov (§551 Obč. zákonníka v platnom znení) v znení: „Dlžník B. A., r. č. XXXXXX/XXXX, trvalý pobyt. C. XXX/XX, XXX XX D. E. výslovne a neodvolateľne súhlasí, aby mu v prípade, že sa omešká so splácaním úveru/Revolvingového úveru/ záväzkov vyplývajúcich z Rámцovej zmluvy o poskytovaní platobných služieb viac ako 1 mesiac, t. j. nezaplatí minimálne dve po sebe nasledujúce splátky úveru/Revolvingového úveru, uskutočňoval platca mzdy mesačné zrážky zo mzdy, a to až do splatenia čerpaného úveru/Revolvingového úveru v celom rozsahu, vrátane príslušenstva, a aby zrazenú sumu poukazoval na účet spoločnosti BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočka zahraniцnej banky. Tento spôsob zabezpečenia sa vzťahuje na záväzky vyplývajúce zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere/Zmluvy o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydaní kreditnej karty a Rámцovej zmluvy o poskytovaní platobných služieb, ktoré klient uzatvoril so spoločnosťou BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočka zahraniцnej banky v rovnaký deň ako túto dohodu o zrážkach zo mzdy a iných príjmoch. Táto dohoda sa vzťahuje aj na budúcich platcov mzdy dlžníka, ako aj na iné príjmy dlžníka, s ktorými sa pri výkone rozhodnutia zaobchádza ako so mzdou. Náklady spojené so zrážkami znáša klient.“ Na strane 6/6 zmluvy o revolvingovom úvere sa nachádza Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov (§551 Obč. zákonníka v platnom znení) v rovnakom znení.

13. Žalobca v písomnom vyjadrení zo dňa 19.06.2023 na čl. 36 spisu uviedol, že nakoľko medzi stranami sporu v opačnom postavení je pod sp. zn. 1Csp/57/2022 vedené konanie o zaplatenie, v ktorom bude súd riešiť bezúročnosť a bezpoplatkovosť predmetných úverov ako predbežnú otázku, nepožaduje už určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru v tomto spore, ale trvá na určení neplatnosti dohôd o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov.

14. Medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom boli uzavreté dve spotrebiteľské zmluvy, a to zmluva o viazanom spotrebiteľskom úvere a zmluva o revolvingovom spotrebiteľskom úvere, pričom pre obidve zmluvy je charakteristické, že v nich spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ a spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné, a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie, ponúkany tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná. Uzatvorené zmluvy sú nepochybne spotrebiteľskými zmluvami aj v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, podľa zákona o spotrebiteľských úveroch a v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka.

15. Dohoda o zrážkach zo mzdy má svoju zákonnú oporu v prvej hlave ôsmej časti Občianskeho zákonníka nazvanej záväzkové právo. V piatom oddiele tejto hlavy v rámci zákonnej úpravy zabezpečenia záväzkov je v § 551 obsiahnutá aj úprava inštitútu dohody o zrážkach zo mzdy. Ide o všeobecnú úpravu vo všeobecnom predpise upravujúcom občianskoprávne vzťahy, t. j. o úpravu, ktorá všeobecne platí tak pre režim spotrebiteľských ako aj nespotebiteľských vzťahov. To znamená, že pri aplikácii tejto úpravy na režim spotrebiteľských vzťahov a spotrebiteľských zmlúv nemožno mechanicky vychádzať len z tejto všeobecnej úpravy, ale je nevyhnutné prihliadať na osobitnú zákonnú úpravu pre tieto vzťahy, jej účel (ktorým je najmä ochrana spotrebiteľa) a špecifiká, keďže súd už uviedol,

prečo nemožno mať žiadne pochybnosti o tom, že uzavretými zmluvami o spotrebiteľskom úvere bol založený občianskoprávny spotrebiteľský vzťah.

16. Podľa § 52 ods. 1 až 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

17. Podľa § 53 ods. 1, 2 a 3 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

18. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

19. Podľa § 551 ods. 1, 2 a 3 Občianskeho zákonníka uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia. Proti platiteľovi mzdy nadobúda veriteľ právo na výplatu zrážok okamihom, keď sa platiteľovi dohoda predložila. Ustanovenia odsekov 1 a 2 platia aj pre iné príjmy, s ktorými sa pri výkone rozhodnutia nakladá ako so mzdou.

20. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

21. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení účinnom ku dňu uzatvorenia dohôd o zrážkach zo mzdy (ďalej len „zákon č. 250/2007 Z. z.“) každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

22. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len "kolektívne záujmy spotrebiteľov"). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

23. Podľa § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z. predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi; ustanovenia § 7 až 9 tým nie sú dotknuté. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže prívodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a

praxe, využíva najmä omyl, leš', vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody.

24. Podľa § 5a ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. neprípustné je zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy

- a) dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v prospech predávajúceho alebo inej osoby, 12cd) ibaže táto dohoda bola uzavretá vo forme osobitnej listiny, spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a mal možnosť ju odmietnuť, alebo
- b) zmenkou alebo šekom.

25. Podľa § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu 24.10.2016 (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“) spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou.

26. Podľa § 137 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o

- c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo
- d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

27. S poukazom na posledné citované zákonné ustanovenia súd v prvom rade skúmal prípustnosť predmetnej žaloby jednak z hľadiska členenia žalôb podľa § 137 CSP, ale tiež z pohľadu toho, či vzhľadom na inak platný záver, že možnosť podania žaloby o plnenie v zásade vylučuje možnosť súčasnej určovacej žaloby je možné vyhovieť žalobe pokiaľ ide o požadované určenie. V tomto prípade to podľa názoru súdu je možné. Žaloba žalobcu je žalobou o určenie právnej skutočnosti v zmysle § 137 písm. d) CSP. Čo sa týka určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru, o procesnej prípustnosti žaloby v tejto časti nemožno pochybovať, nakoľko táto vyplýva priamo zo zákona o spotrebiteľských úveroch, z citovaného ustanovenia § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z., pri ktorom je odkaz 18ba, pričom Poznámka pod čiarou k odkazu 18ba znie: „18ba) § 137 ods. c) a d) Civilného sporového poriadku.“

28. Pokiaľ ide o žalobu o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, jej procesná prípustnosť vyplýva priamo zo zákona o ochrane spotrebiteľa. Pri posúdení splnenia podmienok na podanie uvedenej žaloby, súd vychádzal z ustanovenia § 3 ods. 3 a ods. 5 prvá veta zákona č. 250/2007 Z. z., podľa ktorých každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách. Proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Z uvedeného vyplýva, že spotrebiteľ má právo na súdnu ochranu nielen pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami, ale aj pred nekalými obchodnými praktikami (§ 7 zákona č. 250/2007 Z. z.). Navyše súd aj podľa § 298 CSP môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve, alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou, je neprijateľná.

29. Podľa názoru súdu určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy má pre spotrebiteľa význam aj z hľadiska prípadnej možnosti uplatnenia nárokov vyplývajúcich z porušenia jeho práv (napr. nárok na primerané finančné zadosťučinenie). Bez určenia dohody o zrážkach zo mzdy za neplatnú, nie je neistota žalobcu odstránená ani napr. posúdením úveru ako bezúročného a bezpoplatkového v inom spore. Spotrebiteľ má právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybňované trvajúcou existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky v právnom vzťahu k dodávateľovi a v tomto zmysle je nerozhodné, či aktuálne dochádza aj k uplatneniu práv na plnenie, alebo či sa spotrebiteľ obráti priamo na súd so zreteľom na zabezpečenie stavu právnej istoty v tom slova zmysle, aby nebol obťažovaný hrozbou aplikácie takejto dohody o zrážkach zo mzdy, ktorej neplatnosť nikto neurčil. V tomto spore sa žalobca obrátil na súd so žiadosťou o súdnu ochranu, aby jeho právne postavenie nebolo spochybňované trvajúcou existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky. Zabezpečenie stavu právnej istoty v tom slova zmysle, aby nebol obťažovaný hrozbou aplikácie takejto dohody o zrážkach zo mzdy je možné len požadovaným určením, preto nemožno mať pochybnosti o prípustnosti žaloby a naliehavom právnom

záujme žalobcu na požadovanom určení. Na podporu záveru o procesnej prípustnosti žaloby v tejto časti súd poukazuje napr. aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 28.4.2016 sp.zn.14Co/9/2016, podľa ktorého nič nebráni judikovať dohodu ako neplatnú (§ 53 ods. 5 OZ), hoci má základ priamo v znení zákona. Rovnaké závery vyplývajú tiež z rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 26.4.2016 sp. zn. 21Co/191/2015.

30. Súd poukazuje aj na právne závery vyplývajúce z rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019 a sp. zn. 6Cdo/27/2018 zo dňa 28.3.2019. V zmysle ich záverov v prípade žaloby o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky ide o osobitný druh žaloby spotrebiteľa s cieľom domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva pred neprijateľnými podmienkami na súde, ktorá má podklad v osobitných predpisoch (§ 53 ods. 1, 4, 5, § 53a Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z.). V prípade takejto žaloby preto podľa najvyššieho súdu nie je potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem. Cieľom žaloby podľa dovolacieho súdu nie je len to, aby individuálny spotrebiteľ bol chránený pred záväzkom voči nekalej podmienke uvedenej v spotrebiteľskej zmluve, ale obsahom je aj povinnosť dodávateľa nepoužívať ďalej nečestnú zmluvnú podmienku. Účelom žaloby je aj pôsobiť ako „odstrašujúci“ prostriedok voči dodávateľom so zámerom predchádzať nečestným zmluvným podmienkam. Okrem toho právoplatný rozsudok, ktorým súd vo výroku určí neprijateľnosť zmluvnej podmienky, nebude len vnútornou satisfakciou pre spotrebiteľa, ale sa ním zároveň vytvára zákonný predpoklad pre uplatnenie sankcie voči dodávateľovi za to, že porušil svoju zákonnú povinnosť, a to v podobe práva spotrebiteľa na primerané finančné zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z.

31. Pristupujúc k posúdeniu platnosti dohôd o zrážkach zo mzdy súd uvádza, že ustanovenie § 551 Občianskeho zákonníka výslovne umožňuje zabezpečiť uspokojenie pohľadávky písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov. Predpokladá sa pritom písomná dohoda, t. j. písomne zachytený stret dvoch skutočne daných, slobodných, vážnych, určitých a zrozumiteľných prejavov vôle. Aj pre túto dohodu platia všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka o právnych úkonoch (§ 34 a nasl. Občianskeho zákonníka). Právny úkon je v ustanovení § 34 Občianskeho zákonníka definovaný ako prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú. Podľa § 37 ods.1 Občianskeho zákonníka právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

32. Základným predpokladom vzniku právneho úkonu je existencia vôle, pretože bez vôle niet ani právneho úkonu. Nakoľko zmluvy uzatvorené so žalobcom sú spotrebiteľskými, rovnaký režim platí pre všetky dokumenty uzatvárané spolu s nimi, teda aj pre dohody o zrážkach zo mzdy, ktoré vychádzajú z ich obsahu boli rovnako predformulované veriteľom, keďže aj ich znenie je totožné. Zákonodarcu v snahe chrániť spotrebiteľa venuje zabezpečeniu, aby zmluvné dojednania zaväzujúce spotrebiteľa vyjadrovali jeho skutočne existujúcu vôľu mimoriadnu pozornosť, keď aj v § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka v súvislosti s ochranou spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami stanovil, že za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah, čo je zjavne aj tomto prípade. Dôkazné bremeno na preukázanie individuálneho dojednania takého zmluvného ustanovenia pritom zaťažuje dodávateľa (§ 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka).

33. Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzatvorená so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informáciu o tom, čo uzatvorenie konkrétneho právneho úkonu znamená. Výslovne to zákonodarcu vyjadril v zákone č.102/2014 Z. z. novelizujúcom zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, konkrétne v jeho § 5a, keď s účinnosťou od 1.5.2014, teda dávno pred uzatvorením posudzovaných dohôd priamou normatívnou úpravou nepripustil zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v prospech predávajúceho alebo inej osoby, s výnimkou prípadu jej uzavretia vo forme osobitnej listiny, ak spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a mal možnosť ju odmietnuť. Aj z dôvodovej správy k tejto zmene vyplýva, že zákonodarcu k tejto zmene viedlo zistenie, že všeobecná úprava v Občianskom zákonníku nevyžadujúca schválenie súdom, kde stačí iba jednostranný úkon zo strany predávajúceho vytvára výraznú nerovnováhu medzi postavením zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, preto je potrebné túto nerovnováhu korigovať.

34. Žalobca tvrdil, že dohody sú v rozpore s § 5a zákona č. 250/2007 Z. z., absentuje v nich výška zabezpečenej pohľadávky, výška zrážok, že sú formulárové, neboli s nim individuálne dojednané a že nemal možnosť ich odmietnuť. Naproti tomu žalovaný tvrdil, že dohody sú platné, pretože sú na samostatnej listine, zrozumiteľne vyjadrené, žalobca ich podpísal, pričom mal možnosť ich nepodpísať, resp. odmietnuť uzavrieť a aj napriek tomu, by zmluvy ako také boli platné. Tvrdil teda, že boli individuálne vyjednané. Taktiež tvrdil, že sú dostatočne určité, pretože boli uzatvorené v nadväznosti na konkrétne zmluvy.

35. Vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania však súd má za to, že splnenie zákonných podmienok vyžadovaných podľa § 5a ods.1 písm. a) zákona č. 250/2007 Z. z. pre platnosť týchto dohôd preukázané nebolo, a preto sú tieto neplatné. Ďalším dôvodom neplatnosti je to, že súd dohodu považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Každá dohoda síce je uzavretá na samostatnej listine, avšak žalovaný ako dodávateľ nesúci dôkazné bremeno nijako nepreukázal poučenie spotrebiteľa o dôsledkoch jej uzavretia a možnosť ju odmietnuť. V už spomínanej dôvodovej správe k zákonu č.102/2014 Z. z. je k tomu uvedené, cit: „Je potrebné, aby o uzavretí takejto dohody (či už ako osobitnej zmluvy alebo ako zmluvného dojednaní) spotrebiteľ mohol rozhodnúť a prípadne ju odmietnuť. Vyžaduje sa, že predávajúci, ktorý koná v rámci zákonom uloženou povinnosťou dodržiavať riadnu odbornú starostlivosť, upozorní spotrebiteľa na toto ustanovenie, príp. poskytne jeho výklad, tak, aby spotrebiteľ vedel urobiť uvážené rozhodnutie.“ Žalovaný nepreukázal, žeby vysvetlil žalobcovi čo uzavretie tejto dohody znamená, aké má dôsledky, aby ten mohol urobiť uvážené a slobodné rozhodnutie. Keďže poučenie o dôsledkoch uzavretia takej dohody je tu výslovná zákonná podmienka jej platnosti, neobstojí poukaz na všeobecne známu zásadu neznalosť zákona neospravedlňuje. Ak by zákonodarca predpokladal, že stačí dohodu spotrebiteľovi len písomne predložiť k podpisu, nech si ju prečíta a sám pochopí jej význam a dôsledky, potom by normatívne nezakotvil takúto špeciálnu poučovaciu povinnosť. Žalovaný nepreukázal také poučenie, už preto sú tieto dohody podľa § 5a ods.1 písm. a) zákona č.250/2007 Z. z. v spojení s § 39 Občianskeho zákonníka neplatné.

36. Niet žiadnych pochyb ani o tom, že napriek tvrdeniu žalovaného, sú predmetné dohody o zrážkach zo mzdy formulárové a neboli so žalobcom ako spotrebiteľom individuálne dojednané. V ustanovení § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka je zakotvená vyvrátiteľná právna domnienka, že každá zmluva medzi spotrebiteľom a dodávateľom sa nepovažuje- pokiaľ nie je poskytnutý dôkaz o opaku – za dojednanú individuálne, ale sa považuje za štandardnú (adhéznou) zmluvu. Túto domnienku nie je povinný vyvracať spotrebiteľ, ale dodávateľ. Rovnako čl. 3 ods. 4 smernice 93/13/EHS zakotvuje, že keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že zmluvnú podmienku dojednal individuálne, dôkaz tohto tvrdenia zaťažuje predajcu alebo dodávateľa, na čo v prípade sporu musí prihliadať aj súd (viď napr. komentár k § 53 Občianskeho zákonníka autorov JUDr. Imrich Fekete, CSc. JUDr. Martina Feketeová, Občiansky zákonník, prehľadný komentár, EPOS, Bratislava 2012 strana 197).

37. Súd nezistil prekážky na vykonanie kontroly podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, či predmetné formulárové dohody o zrážkach zo mzdy sú individuálne vyjednanou zmluvnou podmienkou. Žalovaný neunesol dôkazné bremeno, že by táto zmluvná podmienka bola individuálne vyjednaná (§ 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka). S výnimkou podpisu žalobca ako spotrebiteľ nijako nemohol ovplyvniť obsah ani jednej dohody, táto bola dodávateľom vopred pripravená bez možnosti ovplyvniť jej obsah a podľa ničím nespochybného tvrdenia žalobcu podpísal ju spolu so zmluvou bez akéhokoľvek bližšieho poučenia či vysvetlenia. Preto nemožno urobiť iný záver ako ten, že nešlo o individuálne dojednanie, ale o vopred predformulované dojednanie, s ktorým súhlas či nesúhlas mohol spotrebiteľ vyjadriť len tak, že dohodu spolu so zmluvou ako celok buď akceptovať bude alebo nie. Za typovú zmluvu nie je možné považovať iba samotné obchodné podmienky alebo zmluvu písanú drobným písmom a na naplnenie individuálne dojednaných podmienok nestačí, že na prečítanie návrhu zmluvy mal spotrebiteľ dostatok času. Dôkaz individuálneho vyjednaní už potom v žiadnom prípade nemožno vyvodiť z toho, že žalobca ako spotrebiteľ túto dohodu podpísal, teda súhlasil s ňou, keďže taký záver by celú úpravu prieskumu neprijateľných zmluvných podmienok a ich individuálneho vyjednaní či nevyjednaní v prípade písomných, teda vždy spotrebiteľom podpísaných zmlúv robil nepoužiteľnou. Nič nebráni, aby jedna strana kontraktu pripravila a predtlačila text zmluvy, či dohody, avšak zákon (§ 53 ods.2 Občianskeho zákonníka) venuje mimoriadnu pozornosť práve tomu, aby spotrebiteľ nielenže mal možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy s jej dojednaniami, ale aby aj reálne mohol ovplyvniť ich obsah (napríklad slobodným vyznačením alternatív súhlasím - nesúhlasím),

príčom v danom prípade žalovaný nepreukázal, žeby žalobca ako spotrebiteľ mal možnosť dohodu o zrážkach zo mzdy ovplyvniť, či vylúčiť a neuzavrieť ju bez dôsledkov na poskytnutie úveru, s ktorým je táto dohoda previazaná.

38. Žalovaný nepreukázal, žeby sa dojednanie dohody o zrážkach zo mzdy formou listiny majúcej priamy súvis s úverovou zmluvou a uzatváranou spolu s ňou, neudialo len z vôle veriteľa, bez akejkoľvek možnosti žalobcu takúto dohodu vylúčiť a uzavrieť zmluvu o úvere aj bez takejto „dohody“. Z dohody o zrážkach zo mzdy nevyplýva, žeby žalobca ako spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a o tom, čo vlastne toto dojednanie znamená. Ak žalovaný tvrdí, že žalobca mal slobodnú možnosť sa rozhodnúť či na ňu pristúpi či nie, tak toto jeho tvrdenie súd nepovažuje za preukázané. Dôkazné bremeno o individuálnom vyjednaní dohody žalovaný neunesol. Zo spôsobu uzavretia úverovej zmluvy, keď sa spolu s ňou predkladá k podpisu spotrebiteľovi ďalší dokument, a to dohoda o zrážkach zo mzdy je zrejmé, že veriteľ vopred vnútil (pripraveným predtlačným tlačivom) konajúcej osobe - žalobcovi aj iný úkon než iba ten, ktorý bol v danom okamihu v hlavnej sfére jeho záujmu, a to uzatvorenie Zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Uvedené potvrdzuje aj to, že priamo v predtlačí úverovej zmluvy je zakaždým, a to z vôle veriteľa (keďže súd z jeho činnosti je známe, že ide o štandardné, veriteľom opakovane používané tlačivo) „dojednanie“ o ďalšom úvere, revolvingovom úvere. Preto ak veriteľ pri záujme spotrebiteľa o klasický úver vždy mu vopred predkladá prostredníctvom časti 2 tlačiva zmluvy k podpisu dojednanie ďalšieho, revolvingového úveru (ustanovenia o ktorom nie je možné zo zmluvy vylúčiť), niet rozumnej pochybnosti o tom, že takto „automaticky“ prekladá aj dohodu o zrážkach zo mzdy, hoci na osobitnej listine, čo ale samo osebe, ako už bolo uvedené na jej platnosť nestačí.

39. K žalobcom namietanému označeniu pohľadávky o uspokojenie ktorej ide a jej výšky, ku ktorému žalovaný uviedol, že priamo v dohode je uvedené, že sa zabezpečuje pohľadávka vyplývajúca z úveru, ktorý bol dlžníkovi poskytnutý v rozsahu istiny a príslušenstva súd uvádza, že inštitút dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov nie je založený na objektívnom vyhodnotení výšky dlhu, ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstva. Výška pohľadávky síce môže mať oporu v zmluve, ale pri zmluve so zmluvnými podmienkami, ktoré neboli predmetom posúdenia zo strany súdu, alebo inej objektívnej inštitúcie je relevantné ex offio súdne preskúmanie práve z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže vyhodnotiť. Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov umožňuje obísť dôležitý prvok v ochrane spotrebiteľa, a to ex offio súdnu kontrolu zmluvných podmienok zo zameraním na to, či tieto nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Súd má za to, že tieto dohody v podobe, akú majú v tomto spore sú neplatné, lebo zjavne nespĺňajú podmienku existencie skutočnej slobodnej vôle žalobcu ich uzavrieť (čo by ich robilo už podľa § 37 ods.1 Občianskeho zákonníka absolútne neplatnými) a navyše nespĺňajú zákonom predpísané náležitosti pre taký právny úkon (§ 5 ods.1 písm. a) zákona č. 250/2007 Z. z.), spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, čo ich ako neprijateľné podmienky v spotrebiteľskej zmluve robí takisto absolútne neplatnými aj podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka. Dohody majú navyše základ v konaní rozpornom s dobrými mravmi (§ 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z.). Jednostranne vnútené dojednanie o dohode o zrážkach zo mzdy predložené spotrebiteľovi k podpisu bez vysvetlenia možných dôsledkov tejto dohody spočívajúcich v možnosti veriteľa bez súdnej kontroly na základe vlastnej predstavy o výške dlhu siahnuť na príjmy, t. j. základné živobytie žalobcu je neplatným, neprijateľným dojednaním. O tom, že dohodou uzavretou v takejto forme sa vytvára výrazná nerovnováha medzi postavením zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa nemožno vôbec polemizovať, keďže aj sám zákonodarca to v dôvodovej správe k zákonu č.102/2014 Z. z. výslovne uviedol ako hlavný dôvod zmeny právnej úpravy s účinnosťou od 1.5.2014.

40. Súd poukazuje aj na rozsudok Krajského súdu Košice sp. zn. 9Co/79/2019 zo dňa 11.12.2019, ktorý sa týka totožného žalovaného, a v ktorom súd uviedol, cit.: „Pokiaľ súd prvej inštancie v danom prípade vyhovel žalobe o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy vychádzajúc jednak z ust. § 5a zák. č. 250/2007 Z.z., hodnotiac platnosť právneho úkonu aj z hľadiska § 551 ods. 1, 2, 3 OZ, ako to vyplýva z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie, keďže zistený skutkový stav posudzoval aj podľa tohto ustanovenia, jeho záver o neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy je potrebné považovať za správny. Predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná ex lege z toho dôvodu, že nebola uzavretá v súlade so zákonom, nie preto, aby zákon takýto prostriedok zabezpečenia pohľadávky vôbec nepripúšťal. Predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy totiž neobsahuje presné a úplné konkretizovanie

zabezpečovanej pohľadávky, ktorá je nevyhnutnou podmienkou pre platnosť prejavu vôle spotrebiteľa, ktorým vyjadruje súhlas so zabezpečením pohľadávky veriteľa dohodou o zrážkach zo mzdy. Pri uzatváraní dohody dlžník - spotrebiteľ musí viesť pohľadávku akého druhu zabezpečuje dohoda o zrážkach zo mzdy a tiež rovnako v akej výške.“

41. V súvislosti s tvrdeniami žalovaného o možnosti slobodného rozhodnutia sa žalobcu o týchto dohodách pred podpisom zmlúv o úvere súd dodáva, že nie je podstatné, či žalobca bol formulárove, šablónovite, formálne s takým zabezpečením oboznámený, ale podstatné je, či bol poučený o dôsledkoch ich uzavretia, či ho mohol ovplyvniť a vylúčiť. Súd preto tvrdenia žalovaného nepovažuje za unesenie dôkazného bremena o individuálnom dojednaní dohody o zrážkach zo mzdy (§ 53 ods.3 Občianskeho zákonníka). Judikatúra ustálila, že niet dôvod vylúčiť súdnu kontrolu formulárovej zmluvy len preto, že je na samostatnej listine ak nebola hodnoverne preukázaná vôľa spotrebiteľa individuálne ju vyjednať. Krajský súd v Prešove v rozsudku sp.zn.19Co/414/2015 v obdobnom prípade, keď Dohoda o zrážkach zo mzdy bola podpísaná na samostatnej listine uviedol, cit: „ Žalovaný ani netvrdil, že by žalobkyňu informoval o dôsledkoch uzatvorenia Dohody o zrážkach zo mzdy vo vzťahu k zmluve o úvere neobsahujúcej náležitosti vyžadované zákonom. V oblasti ochrany spotrebiteľa je pritom potrebné mať na zreteli zásadu poctivosti, a to vo forme tzv. princípu dôvery v oblasti ochrany spotrebiteľa. Ústavný súd ČR v nálezoch II. ÚS 3/06 zo 06.11.2007 a I. ÚS 3512/11 z 11.11.2013 uviedol, že uplatňovanie princípu dôvery v úkony ďalších osôb v sociálnom styku je základným predpokladom pre fungovanie komplexnej spoločnosti. Dôveru je potrebné pokladať za elementárnu kategóriu sociálneho života. V praxi sa zásada poctivosti prejavuje okrem iného v tom, že text spotrebiteľskej zmluvy, osobitne vtedy, keď sa jedná o formulárovú zmluvu, má byť pre priemerného spotrebiteľa dostatočne čitateľný, prehľadný a logicky usporiadaný. Zásade poctivosti vo vzťahu dodávateľa k spotrebiteľovi nemôže podľa odvolacieho súdu zodpovedať kontraktačný proces, obsah ktorého, v konkrétnom prípade Dohoda o zrážkach zo mzdy, sa uzatvára spolu so zmluvou o úvere, bez objasnenia jej významu a dôsledkov. Systém ochrany spotrebiteľa zavedený smernicou Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vychádza totiž z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky vopred pripravené predajcom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah“.

42. Ak žalobca tvrdil, že dohody neobsahujú výšku zrážok a žalovaný poukazoval na to, že právny predpis obsahuje zákonný limit výšky vykonávaných zrážok, tak k tomuto argumentu súd uvádza, že právny predpis neustanovuje zákonný limit pre celkovú výšku zrážok zo mzdy, čo by mohlo viesť k opakovaným zrážkam zo mzdy na neprijateľné plnenie, či plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky. V prípade vyslovenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy sa odstráni prípadný nezákonný stav spočívajúci v realizácii uzavretej dohody o zrážkach zo mzdy takpovediac raz a navždy. Z výsledkov dokazovania vyplýva, že žalovaný síce doposiaľ neuplatnil dohody o zrážkach zo mzdy u platiteľa žalobcu, žalobca však považoval tieto dohody za neplatné, naopak žalovaný za plne v súlade s právom. Keďže zákon pre vykonávanie zrážok zo mzdy na základe takejto dohody nevyžaduje autoritatívne rozhodnutie súdu alebo iného orgánu o povinnosti na peňažné plnenie, ktorej splnenie sa zrážkami zo mzdy plní, nemal žalobca inú možnosť, ako namietat platnosť takejto dohody o zrážkach zo mzdy v osobitnom civilnom sporovom konaní, ktoré tak dôvodne vyvolal svojou žalobou o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy.

43. Formulár Dohody o zrážkach zo mzdy sa dostal objektívne do rozporu s požiadavkou na poctivý obchodný styk a čestnú obchodnú prax. Zákonodarca priznal takémuto konaniu nielen rozpor s imperatívom dobrých mravov, ale priamo so zákonom. Pre záver súdu bolo relevantné, že sporné dohody vzhľadom na ich osobitný význam boli vyhotovené z hľadiska podcenenia ich významu zo strany priemerného spotrebiteľa a umožňujú siahnúť spotrebiteľovi na majetok a vymôcť aj plnenia, ktoré sú neprijateľné.

44. Vzhľadom k uvedenému súd mal za to, že žaloba žalobcu je v celom rozsahu dôvodná, a preto jej vyhovel a I. výrokom určil neplatnosť dohôd o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov s tým, že platnosť zmlúv o úvere ako takých určením neplatnosti dohôd nie je nijako dotknutá.

45. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku a keďže žalobca bol v spore plne úspešný, priznal mu II. výrokom náhradu trov konania v rozsahu 100%

s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd v súlade s § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.